

Teminis maršrutas

Dekoratyvinė skulptūra Kaune: nuo Santakos iki Žaliakalnio funikulieriaus

Kviečiame pakeliauti nuo Nemuno ir Neries santakos iki Žaliakalnio funikulieriaus ir susipažinti su Kaune esančiomis dekoratyvinėmis skulptūromis. Pristatomos skulptūros, simbolizuojančios kokią nors kilnią idėją arba tiesiog sukurtos siekiant prablaškyti ir nustebinti praeivį. Dekoratyvinė skulptūra papuošia viešąsias erdves, suteikia joms simbolinius akcentus. Įvairios skulptūros, dešimtmečiais stovinčios toje pačioje vietoje, tampa miestiečių atminties dalimi, savotišku konkrečios viešosios erdvės orientyru, prisideda kurdamos vietos dvasią (lot. *genius loci*).

Į teminį maršrutą neįtraukėme memorialinių skulptūrų (paminklų), bareljefų bei skulptūrų, esančių uždaroje įvairių įstaigų bei organizacijų teritorijose.

Teminio maršruto objektai (skulptūros):

1. „Laisvės karys“
2. „Gyra“ („Svarstis“)
3. „Žmogus-kankorėžis“
4. „Lenktynės“
5. „Kanklininkas“
6. „Laimės šulinys“
7. „Šunys“
8. „Paminklas rutinai“
9. „Zen triušis“
10. „Nežiopsok!“
11. „Žinia“
12. „Trys karaliai“
13. Skulptorių tėvo ir sūnaus Robertų Antinių kūrinių skverelis
14. „Kanklininkas su vaikais“
15. „Šeima“
16. „Ateitis“
17. „Atsisveikinimas“
18. „Motinystė“

- 19. „Dūdorius“
- 20. „Kova“
- 21. „Saulės takas“
- 22. „Mergaitė su dėdele“

Už pagalbą rengiant teminį maršrutą dėkojame Kauno miesto savivaldybės administracijos Kultūros paveldo skyriui.

„Laisvės karys“

Vieta: prie Kauno pilies

Skulptūra „Laisvės karys“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Bronzinė skulptūra „[Laisvės karys](#)“ (visuomenėje dar vadinama „Vyčiu“) atidengta 2018 m. liepos 5 d. (skulpt. Arūnas Sakalauskas, Borisas Krylovas ir Olesius Sidorukas). Iniciatorius – Vyčio paramos fondas. Vytis – šarvuotas raitelis su kalaviju ir skydu yra Lietuvos Respublikos herbas. Raitelio veidas pasižymi Romo Kalantos veido bruožais. Skulptūra skirta modernios Lietuvos valstybės 100-mečiui paminėti.

„Gyra“ („Svarstis“)

Vieta: Santakos parkas

Skulptūra „Gyra“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Gyra“ (dar žinoma kaip „Svarstis“) – vienas iš konkurso „Kauno akcentai“ nugalėtojų (skulpt. Tadas Vosylius). Pastatyta 2018 m., sveria 1 toną. Paryškina Santakos ryšį su sportu ir sportininkais.

„Žmogus-kankorėžis“

Vieta: Santakos parkas

Skulptūra „Žmogus-kankorėžis“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

2018 m. pastatytą skulptūrą „Žmogus-kankorėžis“ sukūrė menininkas Lukas Šiupšinskas. Skulptūra vaizduoja pirmąjį lietuvišką superherojų, kuris išėjo į parką pasivaikščioti. Tuo siekiama parodyti lietuvių artimumą gamtai. Ir kauniečiai stengiasi eiti į parkus pailsėti, pabūti gryname ore.

„Lenktynės“

Vieta: transporto žiedas ties Jurbarko, Jonavos ir Šauklių gatvių susikirtimu

Skulptūrinė kompozicija „Lenktynės“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Tado Vosylius sukurtą skulptūrinę kompoziciją „Lenktynės“ pastatyta 2018 m. Kompozicijos idėja – žirgais jojančių raitelių figūros, išpjautos iš rūdinto plieno, išdėstytos judriame transporto mazge. Susidaro įspūdis tarsi žirgai lenktyniautų su automobiliais.

„Kanklininkas“

Vieta: prie Kauno pilies

Skulptūra „Kanklininkas“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Roberto Antinio vyresniojo skulptūra „Kanklininkas“ (granitas; 1968–1975 m.) pastatyta 1975 m. (archit. Rimgaudas Miliūkštis). Skulptūra kompaktiška, ja išreiškiamas susikaupimas, kanklės priglautos prie kanklininko krūtinės. „Kanklininkas“ yra vienas iš kūrinių, už kuriuos skulptorius R. Antinis vyresnysis gavo respublikinę premiją.

„Laimės šulinys“

Vieta: Rotušės aikštė

Skulptūra-fontanas „Laimės šulinys“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūrą-fontaną „Laimės šulinys“ sukūrė skulpt. Jūratis Zalensas, archit. Antanas Tarnauskas (akmuo, bronzos; 1988 m.). J. Zalensas taip pasakojo apie šio kūrinio idėją: „... Seniai seniai, gal kokiame XVII amžiuje, neturtingo odminio sūnus įsimylėjo miesto burmistro dukrą. Taip jau jam patiko mergaitė, taip patiko... O ir ši neliko abejinga savo gerbėjui. Jaunieji jau ketino aukso žiedus sumainyti, bet burmistras piestu stojo: nė už ką! Sielvarto graužiami, jaunieji slapta įsliuogė į

Rotušės bokštą ir šoko... [...] Taip, tarsi nei iš šio, nei iš to, gimė fontano „Laimės šulinys“ idėja. Besibučiuojančios figūros, vienas aragis – laimės simbolis, valtis, ratas, saulė – jaunieji lyg važiuoja, lyg plaukia po ta saule.“ 2009 m. senamiesčio verslininkų Gaižučių iniciatyva skulptūra-fontanas buvo atnaujinta.

„Šunys“

Vieta: greta pastato Rotušės a. 19

Skulptūra-fontanas „Šunys“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra-fontanas „Šunys“ (granitas, bronzos; 1987 m.; skulpt. Vytautas Narutis) yra greta pastato Rotušės a. 19, kuriame XIX a. veikė [arklių pašto stotis](#). Skulptūros idėją įkvėpė legenda apie Prancūzijos imperatoriaus Napoleono Bonaparto nakvynę Kauno senamiestyje. Artėjant caro kazokams pradėjo loti sarginiai šunys. Jie išgelbėjo imperatorių, suspėjusį pasitraukti.

„Paminklas rutinai“

Vieta: skverelis tarp Muitinės ir V. Kuzmos gatvių

„Paminklas rutinai“. 2018 m.

Fotogr. A. Skrockaitė [KAVB]

2014 m. atidengta neįprasta skulptūra – „Paminklas rutinai“ (rūdintas plienas; archit. Audrys Karalius). Ant jos lietuvių, lotynų ir anglų kalbomis parašyta: „Čia, šioje vietoje, 2014 metų gegužės 11 nieko ypatingo neįvyko“. Tai – bendras festivalio „Dizaino savaitė“ ir Kauno gatvės meno festivalio „Nykoka“ projektas. Kaip sako A. Karalius, „paminklas Rutinai – yra kuklus bandymas atspėti nevienareikšmę rutinos prigimtį ir išmatuoti Kauno rutininę temperatūrą“.

„Zen triušis“

Vieta: požeminė perėja Vilniaus ir Birštono gatvių sankirtoje

Skulptūra „Zen triušis“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Bronzinę skulptūrą „Zen triušis“ sukūrė menininkas Lukas Šiupšinskas (pastatyta 2018 m.). Ant pjedestalo parašyta: „Geriausia taktika kiškių lenktynėse – jose nedalyvauti“. Skulptūra vaizduoja sėdintį ir medituojantį Kauką triušio pavidalu. Tuo norima parodyti, jog šiuolaikinis

žmogus nuolat kažkur skuba, yra jautrus ir bailus, lyg kiškis. Tačiau skulptūros personažas pasirinko ne bėgimą, o ramų pasėdėjimą ir džiaugimąsi gyvenimu. Jis byloja, jog senamiestyje nederėtų skubėti, o geriausia – prisėsti šalia skulptūros ir stengtis atrasti ramybę.

„Nežiopsok!“

Vieta: Vilniaus gatvė greta sankirtos su J. Gruodžio g.

Skulptūrinė kompozicija „Nežiopsok!“ 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūrinė kompozicija „Nežiopsok!“ (skulpt. Kęstutis Balčiūnas) pastatyta 2018 m. Ja atskleidžiamas įdomus vienos seniausių Kauno gatvių istorijos epizodas. Vilniaus gatvės trasa XIX a. viduryje buvo pakoreguota, pakreipiant ją šiauriau. Ant buvusios gatvės trasos pastatytas namas (dab. Vilniaus g. 46). 1985 m. rekonstruojant Vilniaus gatvę senoji gatvės trasa nužymėta tašytų akmenų grindiniu, kuris veda į pastato sieną. Skulptūrinė kompozicija vaizduoja dviračiu važiuojantį berniuką ir jį besivejantį šuniuką. Vaikas, pasisukęs į šunį, važiuoja senuoju Vilniaus gatvės grindiniu ir nemato prieš jį esančio namo. Lieka intriga – ar spės berniukas laiku sustabdyti dviratį?

„Žinia“

Vieta: E. Ožeškienės gatvės ir Laisvės alėjos sankirta

Skulptūra „Žinia“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

1979 m. pastatyta žalvarinė skulptūra „Žinia“ (skulpt. Erikas Daugulis). Tai autoriaus diplominis darbas. Skulptūra vaizduoja dūduojančią moterį – atkreipiančią dėmesį išklaudyti žinią.

„Trys karaliai“

Vieta: prie Nacionalinio Mikalojaus Konstantino Čiurlionio dailės muziejaus (V. Putvinskio g. 55)

Skulptūrinė grupė „Trys karaliai“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūrinė grupė „Trys karaliai“ greta [Nacionalinio Mikalojaus Konstantino Čiurlionio dailės muziejaus](#) priestato (archit. Feliksas Vitas) pastatyta 1968 m. (plieninis karkasas, uždengtas vario lakštais; skulpt. Vladas Vildžiūnas). Skulptūros idėja susiškaukia su M. K. Čiurlionio darbais. Verta prisiminti jo paveikslą „Karaliai. Pasaka“.

Skulptorių tėvo ir sūnaus Robertų Antinių kūrybinių skverelis

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Tėvo ir sūnaus Robertų Antinių skulptūrų skverelis. 2013 m.

Fotogr. A. Skrockaitė [KAVB]

Skulptorių tėvo ir sūnaus Robertų Antinių kūrybinių skverelis V. Putvinskio g. pradėtas formuoti 1977 m. Terasomis į viršų kylančiame skverelyje stovi septynios skulptūros.

„Kanklininkas su vaikais“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Kanklininkas su vaikais“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Kanklininkas su vaikais“ (betonas; sukurta 1976 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Šeima“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Šeima“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Šeima“ (kaltas varis; sukurta apie 1979–1980 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Ateitis“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Ateitis“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Ateitis“ (granitas; sukurta 1969 m.; pastatyta 1983 m.; bendras tėvo ir sūnaus skulpt. R. Antinių darbas).

„Atsisveikinimas“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

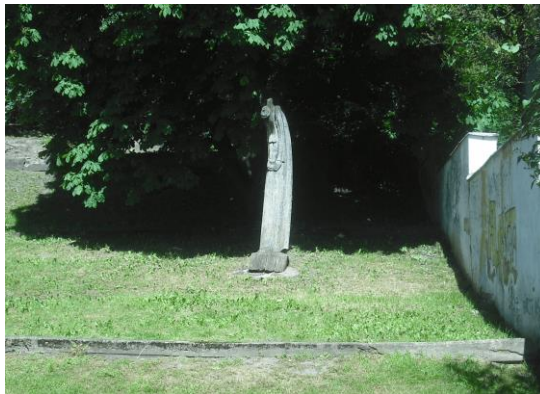
Skulptūra „Atsisveikinimas“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Atsisveikinimas“ (kaltas varis; sukurta apie 1978–1979 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Motinystė“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Motinystė“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Motinystė“ (medis; sukurta 1964 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Dūdorius“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Dūdorius“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Dūdorius“ (cementas; sukurta apie 1969–1970 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Kova“

Vieta: prie Kauno menininkų namų (V. Putvinskio g. 56)

Skulptūra „Kova“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Skulptūra „Kova“ (kaltas varis; sukurta 1970 m.; pastatyta 1981 m.; skulpt. R. Antinis vyresnysis).

„Saulės takas“

Vieta: laiptai iš Žaliakalnio į miesto centrą (greta V. Putvinskio g. 38)

Skulptūrinio ansamblio „Saulės takas“ žemutinė dalis. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

1990 m. [laiptuose iš Žaliakalnio į miesto centrą](#) pastatytas skulptūrinis ansamblis „Saulės takas“ (betonas; skulpt. Vytautas Narutis). Apačioje yra ansamblio dalis „Vartai“, viduryje – saulė, begalybę simbolizuojantis ratas, viršuje yra didžiausia skulptūrinio ansamblio dalis – „Koplyčia“.

„Mergaitė su dėdele“

Vieta: Emanuelio Levino skveras V. Putvinskio g. greta Žaliakalnio funikulieriaus

Skulptūra „Mergaitė su dėdele“. 2019 m.

Fotogr. M. Balkus [KAVB]

Bronzinės skulptūros „Mergaitė su dėdele“ autorius – skulpt. Bronius Zalensas (sukurta 1968 m., pastatyta 1986 m.). 1919 m. šioje vietoje stovėjo Nekrašų šeimos namas, kurio sode buvo slepiami valstybinį perversmą ruošusios pagrindinės organizacijos *POW (Polska Organizacja Wojskowa)* slapti dokumentai. Juos rado Lietuvos kariai, durtuvais badydami sodo žemę.